

Terapiaperhonen

Hygieniasuunnitelma

Päivitetty 1.8.2025

Hygieniasuunnitelman tehtävänä on perehdyttää henkilökuntaa infektioiden ehkäisyohjeisiin sekä luoda tehokkaat ohjeet ja tavat hygieniasta huolehtimiseen. Infektioita voidaan vähentää tehostamalla arkipäivän hygieniakäytäntöjä, ja noudattamalla niitä johdonmukaisesti ja säännöllisesti.

Hygieniasuunnitelma ja infektioiden torjuntasuunnitelma

Tartuntautilain 17 §:n mukaan terveydenhuollon palveluntuottajalla on oltava infektioiden torjuntasuunnitelma. Terapiaperhosessa noudatetaan THL:n infektioiden torjuntaohjeiden tavanomaisia varotoimia.

Tavanomaiset varotoimet ovat toimintatapoja, joiden tavoitteena on katkaista mikrobien tartuntatiet asiakkaiden hoidossa ja huolenpidossa. Varotoimet estävät mikrobeja siirtymästä asiakkaasta työntekijään ja työntekijästä asiakkaaseen. Ne estävät tartunnat myös hoito- ja tutkimusvälineistä ja ympäristöstä.

Tavanomaisia varotoimia on suositeltavaa noudattaa kaikkien asiakkaiden hoidossa.

Tavanomaiset varotoimet sisältävät

- huolellisen käsihygienian
- tarvittaessa suojainten käytön
- oikeat työtavat, mukaan lukien eritetahradesinfektion sekä pisto- ja viiltovahinkojen ehkäisy.

Asiakkaiden ohjaus

Perhosessa ohjataan asiakkaita hyvään käsihygieniaan kuntoutukseen tai vastaanotolle saapuessa ja sieltä lähtiessä. Vastaanottotiloissa sekä odotustiloissa on aina saatavilla käsien desinfiointiainetta. WC-tiloissa ja aulassa on ohjeet hyviin käsienpesukäytäntöihin sekä muistutus saapua vastaanotolle terveenä.

Tilat, hoitohuoneet, välineet

Perhosessa on käytössä pääasiallisesti huoneet, joissa ollaan yksi asiakas kerrallaan. Yhden hengen huone on silloin varsinkin toivottava, jos asiakas ei kykene noudattamaan hygieniaohteita. Puhdistamistarpeen arvioinnissa huomioidaan tilassa toimivien kuntoutujien ikä, vastustuskyky, kohteen likaisuus ja käytön tiheys. Siivouksessa kiinnitetään huomiota erityisesti paikkoihin, mihin kosketaan eniten.

Arjessa huomioidaan terapeuttien ja asiakkaiden käsihygienia, jotta bakteerit ja virukset eivät pääsisi leviämään ympäri tilaa. Päivittäin käytettävien välineiden ja laitteiden puhtaudesta huolehditaan käyttäen yleispuhdistus- ja desinfiointiaineita. Hoituhuoneet siivotaan tarkemmin (imurointi, lattiapesu ja pintojen tarkempi pyyhintä) viikoittain.

Kuntoutusvälineistä sekä hoituhuoneista huolehditaan jokaisen asiakkaan jälkeen. Jumppamatot desinfioidaan jokaisen kuntoutujan jälkeen kertakäyttöisellä paperilla ja pesuaineliuksella. Hierontapöydän suojana käytetään paperia. Pöytä desinfioidaan jokaisen kuntoutujan jälkeen kertakäyttöisellä paperilla ja pesuaineliuksella.

Terapiavälineiden valinnassa kiinnitetään huomiota niiden turvallisuuteen, vesipestävyyteen ja hyvään puhtaanapitoon. Jos kuntoutuja laittaa välineitä suuhunsa, niin kyseiset välineet on pestävä välittömästi kuntoutujan jälkeen. Paljon käytetyt terapiavälineet pyyhitään viikoittain ja aina tarvittaessa. Vesipesun kestävät terapiavälineet pestään pesupussissa pesukoneessa aina tarvittaessa. Jumppapallot ym. päivittäin käytetyt välineet puhdistetaan aina tarvittaessa sekä viikkosiivouksen yhteydessä rätillä ja pesuaineliuksella. Osa leluista otetaan välillä pois käytöstä 2–4 viikoksi, jolloin niiden bakteeri ja virusmäärä vähenee.

Käsihygienia

Käsihygienia on tärkein keino kosketustartuntojen leviämisen ehkäisyssä. Käsien ihon mikrobisto muodostuu pysyvästä ja vaihtuvasta mikrobistosta. Pysyvä mikrobisto suojaa käsien ihoa, eikä sitä voi poistaa kokonaan. Vaihtuva mikrobisto puolestaan on peräisin esimerkiksi kontaminoituneilta pinnoilta.

Infektioiden vähentämisessä on käsienpesu kaikkein tärkein ja tehokkain menetelmä. Hygieniakäytäntöjä tehostettaessa, tehostetaan pesukertoja ja kiinnitetään huomiota oikeaan käsienpesutapaan. Lyhyet kynnet helpottavat käsien puhdistamista. Tarvittaessa avustetaan kuntoutujia pesemään molemmat kätensä ja käyttämään käsidesiä.

Käsihygienian ohjeina on:

- ei rannekelloa, sormuksia eikä käsikoruja
- lyhyet kynnet, ei rakenne- tai geelikynsiä
- käsien ihon kunnosta huolehtiminen: käsien ihorikot hoidetaan kuntoon, tarvittaessa yhteys työterveyshuoltoon

Käsien desinfektio ennen ja jälkeen asiakaskontaktia ja ennen suojakäsineiden tai muiden suojainten pukemista ja riisumisen jälkeen.

Käsien pesu vedellä ja saippualla

- Ennen ja jälkeen jokaisen kuntoutujan
- WC:ssä käynnin jälkeen
- Nenän niistämisen tai aivastamisen jälkeen
- Kuntoutujan riisumisen ja pukemisen jälkeen (jos kuntoutuja tarvitsee avustusta)
- Aina terapiatilaan saapuessa
- Eritteiden siivoamisen jälkeen
- Norovirus- tai Clostridium difficile -ripulipotilaiden hoidossa, heidän hoitoympäristönsä tai infektoeritteiden kosketteluun jälkeen (huom. jo epäiltäessä ennen diagnoosin varmistumista)
- Kuivaus kertakäyttöiseen paperiin

SUOJAKÄSINEET ovat vinyyliset, nitrilliset ja/tai puuterittomat. Suojakäsinelaatikkaa säilytetään roiskeilta suojassa. Käytön jälkeen suojakäsineet laitetaan välittömästi roskikseen, kädet pestään, kuivataan hyvin ja käytetään käsihuuhdetta. Suojakäsineet ovat kuntoutujakohtaiset ja käytetään aina eritetahroja puhdistettaessa. Suositellaan käytettäväksi aina, jos kuntoutuja tarvitsee avustusta wc:ssä. Suojakäsineitä ei pestä eikä desinfioida. Suojakäsineitä on syytä käyttää aina, kun käsitellään verta, eritteitä, haavoja, ihorikkoja, limakalvoja tai kontaminoituneita alueita tai välineitä.

Työvaatetus

Terapeuteilla on siistit, helposti puhtaana pidettävät työvaatteet. Terapeuteilla on mahdollisuus käyttää työnantajan hankkimia työvaatteita (hupparit, t-paidat, pitkähihaiset paidat). Suositellaan kiinnitettävän erityistä huomiota rannekorujen ja sormusten puhdistamiseen, jos niitä käyttää työpäivän aikana. Mahdollisten lävistyksien ja muidenkin korujen turhaa koskettelua tulee välttää. Kädet desinfioidaan aina niiden kosketteluun jälkeen.

Pisto- ja viiltotapaturmien ehkäisy

Pistävät ja viiltävät esineet laitetaan suoraan hylsyttämättä särnäisjäteastiaan (EN ISO 23907:2012). Terapiaperhosessa tällaisia ovat ainoastaan akupunktiohoidoissa käytetyt akupunktioneulat. Neulat ovat kertakäyttöisiä ja ne hävitetään asianmukaisella tavalla.

WC-toimet ja eritteet

Terapeutti tarvittaessa valvoo ja auttaa tarvittaessa kuntoutujien toimia WC-käynneillä. Wc vedetään, tarkistetaan istuimen puhtaus, tarvittaessa puhdistetaan pesuaineliuoksella. Terapeutti myös huolehtii kuntoutujan käsihygienian toteutumisesta. WC-toimissa avustaessa on aina käytettävä suojakäsineitä, sekä pestävä ja desinfioitava kädet avustamisen jälkeen. Oksennus, uloste/ ripuli, veri, sylki ym. eritteitä puhdistettaessa käytetään aina suojakäsineitä.

Erite suositellaan puhdistamaan seuraavasti.

- Laita kertakäyttökäsineet käteesi
- Käsipaperia eritteen päälle ja anna imeytyä
- Ota käteesi tyhjä roskapussi ja kaapaise nurin käännetyllä pussilla eritteet pois. Tarvittaessa toista.
- Pyyhi roskattomaksi kertakäyttöpaperilla
- Puhdista alue pesuaineella/desinfiointiaineella ja kertakäyttöpaperilla. Tarvittaessa toista.
- Laita kertakäyttökäsineet roskikseen.
- Vie eriteroskat suoraan ulkoroskiin.
- Pese kätesi huolellisesti pesunesteellä. Kuivaa ja laita käsihuuhe.

Ruokailu ja ruoan valmistaminen kuntoutujan kanssa

Ruokaa valmistettaessa kiinnitetään erityistä huomiota pöytäpintojen ja käsien hygieniaan. Ruokatarvikkeita hankkiessa kiinnitetään huomiota kylmäketjun säilymiseen sekä ruoka suojataan pisara, kosketus ja pölytartunnalta.

Kuntoutujan valmistama ruoka/leivonnainen hävitetään biojätteessä välittömästi terapian päätyttyä, jos sitä jää jäljelle ja kuntoutuja ei halua viedä sitä mukanaan.

Tarjoilutasot ja ruokapöydät pyyhitään ennen ruokien valmistuksen aloittamista, tarjolle panoa ja ruokailun jälkeen.

Kun kuntoutujalle tarjotaan vettä, niin voidaan käyttää kertakäyttökuppeja, jotka menevät roskiin käytön jälkeen tai laseja, jotka pestään jokaisen käyttäjän jälkeen.